

Ronneby kommun

Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande

Dokumenttyp: Program
Antagen av: Kommunfullmäktige
Antagen: 2023-11-30
Giltighetsperiod: 2024-01-01-
Diarienummer: 2023/260
Ansvarig för dokumentet: Brottsförebyggande strateg
Relaterade styrdokument: Hållbarhetsstrategi Ronneby 2022-2025
Sökord: Brottsförebyggande, trygghetsskapande, säkerhet

Sammanfattning

Programmet ger grundförutsättningar för arbete inom brottsförebyggande-säkerhets- och trygghetsområdet. Här beskrivs kommunens övergripande viljeinriktningar och prioriteringar för arbetet. Programmet skapar förutsättningar för att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete inom området och bidrar till ökad samordning i arbetet. Ett arbete i linje med programmet ökar kunskap, medvetenhet och samordning mellan kommunen och andra aktörer i kommunens arbete för ökad trygghet och säkerhet, och i det brottsförebyggande arbetet.

Programmet utgår från den lokala problembilden, nationella rekommendationer och regeringens brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott, (Skr. 2016/17:126) som slår fast att det bör finnas ett strategiskt styrdokument i det lokala arbetet i kommunerna som står i samklang med den nationella inriktningen samt lag om kommuners ansvar att arbeta brottsförebyggande.

Syftet med Ronneby kommuns trygghetsskapande och brottsförebyggande program är:

Att förtydliga vad som förväntas av kommunens nämnder och styrelser i det gemensamma arbetet för att öka tryggheten för boende, besökare och företagare, och att minska brottsligheten i kommunen.

Att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt arbete som anpassas till samhällsutvecklingen och bedrivs samordnat och kunskapsbaserat med utgångspunkt i aktuella lägesbilder.

Att utveckla kommunens arbete inom trygghet och säkerhet samt att förebygga brott.

Innehållet syftar även till att uppfylla krav enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Programmet gäller för kommunens nämnder och bolagsstyrelser från 1 januari 2024.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Syfte.....	4
1.2	Omfattning	4
1.3	Ansvar, genomförande och spridning.....	5
1.4	Organisation av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.....	6
2	Definitioner och begrepp	6
3	Teoretiska utgångspunkter	7
3.1	Rutinaktivitetsteorin	8
3.2	Social och situationell brottsprevention	8
3.3	Preventionsnivåer	9
3.4	Broken windows	9
3.5	Risk- och skyddsfaktorer för utvecklingen av kriminellt beteende.....	10
4	Trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete i Ronneby kommun	10
4.1	Inriktning för Ronneby kommuns arbete	11
4.2	Utvecklingsområde Barn och unga	12
4.3	Utvecklingsområde Ronneby kommun mot brott	12
4.4	Utvecklingsområde Trygghet i offentlig miljö.....	13
4.5	Utvecklingsområde Stärkt områdesarbete och trygghetssamverkan med civilsamhälle, invånare och näringsliv	14
4.6	Utvecklingsområde Säker verksamhet och demokrati	15
4.7	Utvecklingsområde Tillsammans med näringslivet mot brott och otrygghet.....	16
5	Uppföljning.....	17
6	Relaterade styrdokument	17
7	Stödjande dokument	17

1 Inledning

Ronneby kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott syftar till att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

I Ronneby kommun är trygghet en rättighet för alla och ingen ska begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Ronneby kommun har en nolltolerans mot brott och människor ska känna sig trygga i kommunen oavsett vem man är och var man bor.

Ronneby kommun ska upplevas som en trygg kommun att verka och leva i. Människors säkerhet och trygghet handlar både om den faktiska utsattheten för brott och ytterst om den enskildes tillit till samhälle och medmänniskor, social förankring och delaktighet.

1.1 Syfte

Syftet med Ronneby kommuns trygghetsskapande och brottsförebyggande program är:

Att förtydliga vad som förväntas av kommunens nämnder och styrelser i det gemensamma arbetet för att öka tryggheten för boende, besökare och företagare, och att minska brottsligheten i kommunen.

Att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt arbete som anpassas till samhällsutvecklingen och bedrivs samordnat och kunskapsbaserat med utgångspunkt i aktuella lägesbilder

Att utveckla kommunens arbete inom trygghet och säkerhet samt att förebygga brott. Programmet skapar förutsättningar för att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete inom området och bidrar till ökad samordning i arbetet

1.2 Omfattning

Programmet gäller för kommunens nämnder och bolagsstyrelser från 1 januari 2024. Det är styrande i planering, budgetering, uppföljning och i genomförande av kommunens verksamhet.

Programmet anger sex övergripande utvecklingsområden med prioriterade mål. Åtgärder som bidrar till måluppfyllelse konkretiseras i handlingsplaner som kopplas till programmet. Åtgärderna kommer att utgöra grunden för återrapportering och vara en del av den lägesbild som kommer att efterfrågas i och med att kommunerna får ett lagkrav att arbeta brottsförebyggande.

Inom programområdet finns ansvar i bland annat socialtjänstlagen, skollagen och plan- och bygglagen som ingår i kommunens grunduppdrag.

Programmets mål kan också knyta an till annan befintlig styrning och andra styrande dokument (se rubriken ”Relaterade dokument”).

Kommunens ansvar inom säkerhetsområdet krisberedskap hanteras till exempel i ”Program för kris- och beredskapsarbete”.

Mot bakgrund av detta ska programmet ses som ett övergripande tydliggörande av kommunens ambition och en inriktning av det trygghets-, säkerhetsfrämjande- och brottsförebyggande arbetet. Programmet är en gemensam utgångspunkt för arbetet, och genom programmet möjliggörs en samlad åiterrapportering och uppföljning.

Genom Ronneby kommuns arbete för hållbar utveckling är också hållbarhetsfrågorna integrerade i detta program, och bidrar på så sätt till kommunens arbete med målen 16 - fredliga och inkluderande samhällen, 11 - hållbara städer och samhällen och 5 - jämställdhet.

1.3 Ansvar, genomförande och spridning

Ronneby kommuns arbete med att förebygga brott och att öka tryggheten och säkerheten sker genom samverkan och med ett långsiktigt, strategiskt och operativt arbete i kommunens hela verksamhet. Arbetet sker i samordning mellan kommunens verksamheter och i samverkan med myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.

Programmet innehåller sex utvecklingsområden med kopplade mål. För varje utvecklingsområde anges ansvariga nämnder och styrelser. Ett ansvar innebär att utpekad nämnd eller styrelse har en rådighet över programmets genomförande inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Nämnden eller styrelsen har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverkan med andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra. I de fall ett ansvar utdelas till samtliga nämnder och styrelser medför det ett ansvar att se över sin verksamhet och identifiera på vilket sätt respektive nämnd och styrelse kan genomföra programmet och på så sätt bidra till måluppfyllelse. En ansvarig nämnd eller styrelse ska aktivt bidra till uppföljningen av programmet.

För en del utvecklingsområden finns ett särskilt ansvar utpekad för en eller flera nämnder som behöver ha en dialog kring ansvaret.

Ett särskilt ansvar medför ett samordningsansvar för den samverkan som kommunen behöver ha inom området, vilket innebär att initiera det gemensamma arbetet med berörda nämnder och styrelser. Det kan dessutom innebära att identifiera om det krävs ytterligare styrning inom området och i så fall i vilken form. Ett särskilt ansvar innebär dessutom att samordna uppföljningen av målen inom utvecklingsområdet. Även nämnder och

styrelser som inte direkt nämns i ansvarsutdelningen ska ta ställning till om de har möjlighet att bidra till helhetssyn i genomförandet av målen.

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för att samordna programmets genomförande och uppföljning. Kommunstyrelsen ansvarar också för att göra programmet känt och för att stödja andra nämnder och bolagsstyrelser i implementeringen av programmet.

Alla nämnder och bolagsstyrelser är ansvariga för att utgå från målen i verksamhets- och affärsplanering och genomföra de åtgärder som de ansvarar för i enlighet med handlingsplaner som tas fram utifrån programmet.

1.4 Organisation av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

Det brottsförebyggande arbetet i Ronneby kommun organiseras utifrån ett lokalt brottsförebyggande råd, en brottsförebyggande strategisk styrgrupp och operativa arbetsgrupper.

Lokala BRÅ är ett råd på politisk nivå som är rådgivande till kommunstyrelsen och som består av politiker, tjänstepersoner med beslutsmandat från kommunens förvaltningar och bolag samt representanter från myndigheter och intresseorganisationer. Rådet har i uppdrag att följa brottsutvecklingen och utifrån kommunstyrelsens beslut styra det brottsförebyggande arbetet genom att ange den politiska viljan och målen för verksamheten. Lokala BRÅ:s målsättning är att utveckla ett långsiktigt kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete som främjar tryggheten för alla invånare och besökare i Ronneby kommun.

Den brottsförebyggande strategiska styrgruppen på tjänstemannanivå har det överordnade ansvaret för att målen och prioriteringarna för den brottsförebyggande verksamheten genomförs. Styrgruppen utser operativa arbetsgrupper baserat på behov, mål och prioritering. Gruppen utses och leds av kommundirektören.

De operativa grupperna ska verkställa prioriterade insatser, kartlägga behov och resurser och upprätta genomförandeplaner för insatserna. De ska även följa upp genomförda insatser och rapportera till den brottsförebyggande styrgruppen.

2 Definitioner och begrepp

Med **trygghet** avses frånvaro av oro för brottsliga handlingar riktade mot sig själv eller närstående. Otrygghet är en subjektiv upplevelse. Rädsla att utsättas för brott kan bland annat bero på faktorer som stämningen och ordningen i närmiljön, personliga erfarenheter av brott och möjligheten att känna kontroll och påverka situationer.

Med **säkerhet** avses frånvaro av oönskade händelser. Säkerheten bestäms av den faktiska risken för oönskade händelser som en individ utsätts för. Graden av säkerhet baseras till skillnad från trygghet på faktabaserade riskbedömningar. Säkerhetsarbetet hanterar även interna risker i kommunens organisation. Skyddet omfattar den kommunala verksamhetens egendom, utrustning och personella resurser. Exempelvis ingår då rutiner vid hot och våld, försäkringsfrågor samt säkerhetsskyddsfrågor.

Trygghets- och säkerhetsarbete är ett samlingsbegrepp för kommunens arbete för ökad trygghet och skydd mot oönskade händelser.

Trygghet kan uppnås genom att den faktiska säkerheten ökar och genom åtgärder som ökar upplevelsen av trygghet. Brottsförebyggande arbete syftar till att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess konsekvenser för såväl fysiska som juridiska personer.

Brottsförebyggande arbete riktas mot sådana företeelser som enligt lag är brott. Det omfattar bland annat arbete bland barn och ungdomar, åtgärder i fysisk miljö, arbete på individnivå samt genom kommunens myndighetsutövning. Det omfattar även arbete mot organiserad brottslighet, korruption, brott mot välfärdsystemen, miljöbrott, brott mot företag, och brott som sker på eller med hjälp av internet.

Situationell brottsprevention syftar till att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås. Fordonshinder, kameror, ordningsvakter, belysningsåtgärder och siktförbättrande åtgärder och åtgärder för att förhindra brottslighet på internet är exempel på situationell prevention.

Social brottsprevention påverkar människors benägenhet att begå brott genom att förstärka individens förmåga till självkontroll och genom att stärka de sociala banden till samhället. Tidigt föräldrastöd, deltagande i förskola, en välfungerande skolgång och riktade sociala insatser är exempel på social prevention.

Otillåten påverkan avser trakasserier, påtryckningar, korruption, hot, våld och skadegörelse som syftar till att påverka anställda och förtroendevalda i myndighets och tjänsteutövning.

3 Teoretiska utgångspunkter

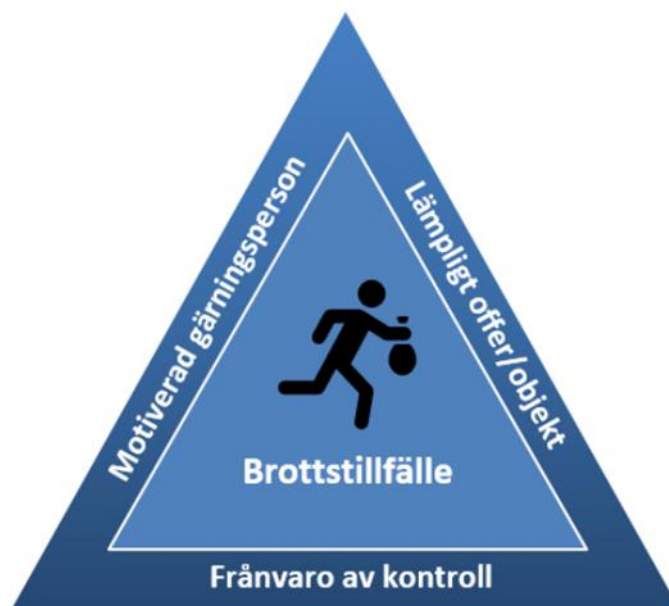
Det finns många teorier om vad som orsakar brottslighet och om hur det kan förebyggas. Programmet utgår från de teorier och perspektiv som lyfts i det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott. (Skr.

2016/17:126). Texten om teorierna och perspektiven från nationella programmet är kompletterade med egna bilder.

Texten om risk och skyddsfaktorer utgår från en sammanställning av det aktuella forskningsläget om risk- och skyddsfaktorer för normbrytande beteende hos unga (Andershed och Andershed, 2019)

3.1 Rutinaktivitetsteorin

Rutinaktivitetsteorin handlar om de förutsättningar som krävs för att ett brott ska begås. Den bygger på att tre faktorer måste vara uppfyllda för att ett brott ska kunna uppstå; en motiverad gärningsperson, ett lämpligt objekt eller offer för den kriminella handlingen samt avsaknad av formell och informell kontroll. Om någon av de tre förutsättningarna saknas minskar sannolikheten för att ett brott ska begås. Vänds detta till förebyggande åtgärder innebär det att; minska motivationen hos en person att begå brott, stärka den formella och informella kontrollen och begränsa tillgängligheten till eller stärka skyddet av lämpliga brottsobjekt eller brottsoffer.

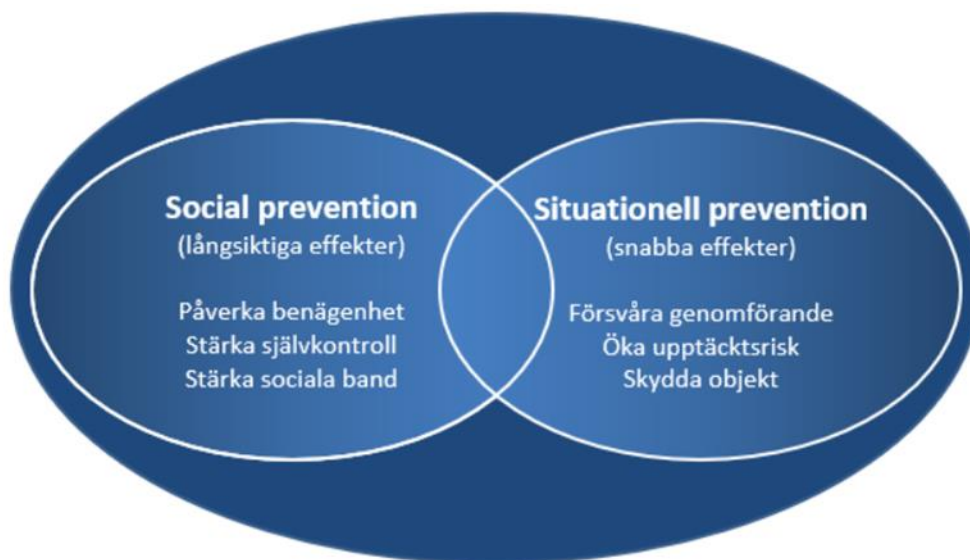
3.2 Social och situationell brottsprevention

En annan vanlig utgångspunkt för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är utifrån social och situationell prevention. Social prevention handlar om att genom olika sociala åtgärder undanröja anledningarna till att människor begår brott.

Det syftar både till att motverka att individer börjar begå brott och att motverka återfall i ny brottslighet. Det kan handla om allt från insatser i skolan till insatser mot riskgrupper eller enskilda individer.

Situationell prevention handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås.

Det handlar också om åtgärder riktade mot brottsobjektet för att minska dess tillgänglighet.

3.3 Preventionsnivåer

Ytterligare en uppdelning är utifrån preventionsnivåer. Här är utgångspunkten individen eller gruppen som insatserna riktas mot. Det handlar om indikerade, selektiva och universella åtgärder. Den universella preventionen berör alla invånare och avser generella insatser mot brott. Den selektiva nivån riktas mot riskgrupper/individer eller särskilt brottsdrabbade platser. Indikerad prevention riktas till dem som har begått eller drabbats av brott tidigare. Det kan också vara tidigare brottsutsatta platser eller verksamheter.

3.4 Broken windows

Teorin om "Broken Windows" innebär att mindre allvarlig brottslighet som klotter och skadegörelse kan leda till allvarligare kriminalitet och otrygghet i ett område om det inte åtgärdas snabbt. Ett krossat fönster leder till fler krossade fönster, på samma sätt som en redan nerklottrad vägg drar till sig mer klotter.

Omvänt innebär detta att en plats som är hel och ren bidrar till att minska brottsligheten. Åtgärderna bidrar också till att visa att området har social sammanhållning och stabilitet och att stärka känslan av att området är omhändertaget, med invånare som bryr sig om varandra.

3.5 Risk- och skyddsfaktorer för utvecklingen av kriminellt beteende

En riskfaktor för ett visst beteende är en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process som ökar sannolikheten eller risken för ett visst utfall, i detta fall normbrytande beteende. En skyddsfaktor minskar istället sannolikheten eller risken. Skyddsfaktorer ökar också den unges och familjens förmåga att ta till sig och delta i det förändringsarbete som en insats eller påföljd innebär. Risk- och skyddsfaktorer kan hänföras både till den unge själv och till den närmaste familjen, men också till skolan, sociala nätverk och närsamhället. Riskfaktorer varierar över tid och också mellan olika individer. Samtidig förekomst av flera riskfaktorer ger sämre prognos, och risken för beteendeproblem är än större om riskfaktorer återfinns på flera nivåer eller i flera kontexter samtidigt, exempelvis både hos den unge själv och i familjen. Detsamma gäller tidig debut i problembeteende.

Närvaro av en eller flera skyddande faktorer kan göra att den unge inte utvecklar ett normbrytande beteende, trots att han eller hon exponeras för riskfaktorer.

4 Trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete i Ronneby kommun

Ronneby kommun är en viktig aktör i det brottsförebyggande och det trygghets- och säkerhetsfrämjande arbetet och ska verka samordnande och kraftsamlande inom området.

För att utveckla en plats behöver många aktörer medverka. Dialoger och delaktighet är en naturlig del av arbetet, och upplevelser av utsatthet, otrygghet och förtroende följs upp regelbundet.

Många lokala aktörer kan och vill bidra till ökad trygghet, och till att upptäcka och motverka brott. Föreningsliv, näringsliv och olika nätverk som nattvandrare spelar en väsentlig roll i att engagera människor, skapa aktivitet på platser och ge struktur i barn och ungas tillvaro. Arbetet drivs även genom överenskommelser med exempelvis myndigheter.

Brottsförebyggande arbete syftar ibland till att skapa trygghet, men trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete är inte alltid samma sak. Åtgärder kan därför behöva förtydligas utifrån vad de syftar till.

Även organisationer utsätts för brott, till exempel brott som riktas mot välfärdssystemen.

Välfärdsbrott har en mer indirekt koppling till otrygghet än exempelvis våldsbrott, men får konsekvenser för tryggheten genom att de drabbar enskilda och skadar förtroendet för samhället.

Ett arbete i linje med programmet ökar kunskap, medvetenhet och samordning mellan kommunen och andra aktörer i kommunens arbete för ökad trygghet och säkerhet, och i det brottförebyggande arbetet.

Kommunens långsiktiga arbete för ett gott liv i ett hållbart samhälle för alla är främjande och förebyggande. Tidiga åtgärder och insatser för förbättrade livsvillkor bedrivs riktat mot alla åldrar. Det är alltid bättre att tidigt främja en positiv utveckling och förebygga än att försöka bryta negativa förlopp i senare skeden.

För att hantera aktuella problem behöver kommunen arbeta med mer direkta och riktade trygghetsskapande och brottförebyggande insatser. Programmet visar riktningen för kommunens arbete för en kommun med ökad trygghet och minskad brottslighet.

4.1 Inriktning för Ronneby kommuns arbete

Ronneby kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott ska på en övergripande nivå utvecklas med stöd av fyra inriktningar.

Inriktningarna kan användas som stöd när åtgärder ska formuleras utifrån programmets mål, när insatser ska utformas eller i prioritering av arbetet.

Kunskapsbaserat - Grundar sig på kunskap om problemets omfattning, struktur och utveckling, utgår från analys av bakomliggande orsaker, riktar beprövade eller utvärderade insatser mot orsakerna och revideras vid behov utifrån uppföljning. Lagkravet om att kommuner ska arbeta brottförebyggande omfattar att arbetet ska bedrivas kunskapsbaserat.

Nytänkande - Anpassas till förändrade förutsättningar, är utvecklingsbenäget, fångar upp aktuella frågor och svarar på initiativ och ny styrning.

Områdesbaserat - Utgår från förutsättningarna på platsen och engagerar lokala intressenter från civilsamhälle, boende och näringsliv för en positiv utveckling.

Samordnat och sker i samverkan. Samarbete sker koordinerat och resurseffektivt, i samordning mellan kommunens verksamheter och i samverkan med civilsamhället, närings- och föreningslivet, samt övriga myndigheter och organisationer.

Inriktningarna är en utgångspunkt för programmets sex utvecklingsområden och mål.

4.2 Utvecklingsområde Barn och unga

I Ronneby kommun ska barn och unga känna sig trygga i förskola, skola, fritidsverksamhet och övrig fritid. Ronneby kommun bedriver ett aktivt arbete som innefattar ett flertal verktyg som bidrar till ett effektivt och kunskapsbaserat lokalt trygghetskapande och brottsförebyggande arbete inom såväl skola som socialtjänst. Ett aktivt arbete drivs för att ge ett starkt stöd till de barn och unga som har utsatts för eller bevittnat brott och våld. Tidiga främjande, brottsförebyggande och riktade insatser görs för barn och unga i riskzon för kriminalitet, missbruk eller annat socialt nedbrytande beteende. I samverkan arbetar Ronneby kommun med olika insatser som främjar olika skyddsfaktorer hos barn och unga, såsom meningsfull fritid, sysselsättning, social prevention och att främja god hälsa samt skapa goda uppväxtförhållanden för barn och unga.

Mål 1 - Ronneby kommun ökar tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö genom

- att främja jämlika uppväxtvillkor hos barn och unga genom ett gemensamt arbete
- tidiga insatser vid tecken på kriminalitet, missbruk eller annat socialt nedbrytande beteende hos barn och unga, samt arbeta riktat mot narkotika
- tillgång till fritidsverksamhet och aktiviteter för barn och unga i syfte att främja hälsa och positiva sociala relationer
- att använda och utveckla brottsförebyggande och trygghetsfrämjande metoder i förskola, skola och fritidsverksamhet
- riktat arbete med säker skolmiljö

Ansvar: Nämnden för arbete och välfärd, Teknik-Fritid- och Kulturnämnden, Utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

4.3 Utvecklingsområde Ronneby kommun mot brott

Ronneby kommun arbetar proaktivt och kunskapsbaserat för att främja trygghet och förebygga brott. För att öka effektiviteten och kvaliteten på området finns behov av att vidareutveckla samverkansformer, vilka aktörer som involveras i arbetet och kommunens förmåga att arbeta kunskapsbaserat.

Ett systematiskt arbete ger kommunen kunskap om brott och otrygghet, dess orsaker, och vilka insatser som är mest lämpliga. Det gör det även möjligt att följa upp och utvärdera insatser.

Ett kunskapsbaserat brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete av god kvalitet innebär att fler aktörer behöver involveras, i syfte att säkerställa hög delaktighet, identifiering av utmaningar och synergieffekter. När rätt aktörer tillför sina specifika resurser säkerställs kompetens i kartläggning och analys, att beprövade och relevanta åtgärder väljs, att det finns rådighet över åtgärderna, samt att resultat från uppföljning eller utvärdering används i fortsatt arbete.

Mål 2 – Ronneby kommun minskar brottsligheten och ökar tryggheten med kunskapsbaserat arbetssätt och ändamålsenlig samverkan genom

- att använda vetenskapligt förankrade arbetsmetoder som exempelvis Effektiv samordning för trygghet [EST]
- utvecklad samverkan med näringslivet i syfte att kartlägga brottslighet och otrygghet i Ronneby och gemensamt identifiera åtgärder
- samordning av aktörers resurser och insatser inom olika områden, till exempel i arbetet mot välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet
- ökad förmåga att identifiera vilka samverkansparter från offentlig och privat sektor som har rätt kompetens, rådighet, och i övrigt kan bidra till lösningar på identifierade problem
- inriktning mot våld i nära relationer och i den offentliga miljön, samt arbeta brottsförebyggande med stöd och skydd för brottsutsatta.

Ansvar: Samtliga nämnder

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

4.4 Utvecklingsområde Trygghet i offentlig miljö

Otrygghet i den offentliga miljön kan medföra att människor aktivt undviker vissa områden eller platser. Det riskerar leda till att människor begränsar sina liv.

I kommunens arbete med den offentliga miljön är det därmed viktigt att förhindra och försvåra att brott begås. Trygghetsfrågorna är även en viktig utgångspunkt när områden byggs eller förändras. Alla i kommunen ska kunna röra sig i det offentliga rummet och inte begränsas av otrygghet.

Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande faktorer som ökad närvaro på en plats, social kontroll och förstärkt skydd samt avskräckande faktorer som ökad bevakning skapar förutsättningar för ökad trygghet och att förhindra brott.

Genom att exempelvis främja aktiviteter för olika målgrupper i den offentliga miljön, förbättra belysning och underhåll och skapa förändringar i gatumiljö för att motverka nedskräpning och skadegörelse skapas trivsamma och trygga närmiljöer.

Mål 3 - Ronneby kommuns offentliga miljö utformas, underhålls och används på ett sätt som främjar trygghet och säkerhet för alla genom

- att beakta trygghets- och säkerhetsfrämjande och brottsförebyggande aspekter i fysisk planering, underhåll och ombyggnation i den offentliga miljön
- att samordna lokala aktörer utifrån platssamverkan och områdesarbete för att främja trygghet, trivsel, attraktivitet och platsaktivering på utvalda platser
- utvecklat lägesbildaarbete för att identifiera otrygga och brottsutsatta platser, samt för att sätta in adekvata åtgärder som utgår från orsakerna till problemen
- utvecklad delaktighetsskapande kommunikation för att nå fler medborgare och aktörer
- att utbyta information, föra dialog och samla in medborgarförslag utifrån behov av ökad trygghet på platser och områden

Ansvar: Teknik-Fritid- och Kulturnämnden, Miljö- och byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

4.5 Utvecklingsområde Stärkt områdesarbete och trygghetssamverkan med civilsamhälle, invånare och näringsliv

Socioekonomiska förhållanden, brottslighet och otrygghet har en stark koppling till faktorer som lokalsamhällets tillit inom bostadsområden och den kollektiva förmågan. Kollektiv förmåga är en kombination av sammanhållningen mellan invånare i ett bostadsområde och deras gemensamma förväntningar om att verka för att uppnå gemensamma mål, exempelvis en trygg och ordnad miljö.

Ronneby kommun är tillgänglig och samarbetar med goda krafter i lokalsamhället för att öka den kollektiva förmågan. Genom ett aktivt områdesarbete kan kommunen tillsammans med boende, civilsamhälle, näringsliv och andra aktörer stärka bostadsområden, öka delaktighet, tillit och förtroende i syfte att främja social kontroll och en positiv utveckling.

Mål 4 – Ronneby kommun samverkar lokalt och inkluderande för att förebygga brott och skapa trygga, socialt hållbara bostadsområden genom

- att främja sammanhållning och samverkan för att förebygga brott tillsammans med lokala aktörer
- att använda dialog och trygghetskommunikation i syfte att främja delaktighet, förtroende och tillit

- att främja goda socioekonomiska förhållanden, minskad bostadssegregation och stärka individers sociala förutsättningar genom exempelvis ökad sysselsättning
- insatser för att utveckla barns- och ungas förmåga att delta i och påverka som invånare i ett demokratiskt samhälle
- att skapa goda förutsättningar för tillit genom arbete för ökad kunskap och insatser för inkludering och demokratisk delaktighet

Ansvar: Kommunstyrelsen, Utbildningsnämnden, Teknik-Fritid- och Kulturnämnden, Ronnebyhus AB, Nämnden för arbete och välfärd.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

4.6 Utvecklingsområde Säker verksamhet och demokrati

Säkerhetsarbete är nödvändigt för att kommunens verksamhet ska kunna bedrivas utan allvarliga störningar och med medborgarnas förtroende. En god säkerhetsnivå skapas genom en levande säkerhetskultur, och ett välanpassat skydd för kommunens förtroendevalda och anställda, utrustning, egendom och för de som berörs av kommunens verksamheter. Genom ett välfungerande skadeförebyggande arbete och god skaderapportering skapas förutsättningar för att vidta effektiva förebyggande åtgärder.

Hot, hat och trakasserier mot förtroendevalda och anställda är ett hot mot den demokratiska beslutsprocessen. Hotbilder i samhället förändras ständigt och påverkas av samhällsutvecklingen. Genom aktiv omvärldsanalys följer och anpassar kommunen verksamheten i takt med att hotbilder förändras. Detta förbereder och skapar förutsättningar att möta utmaningar i ett tidigt skede och minimera oönskade händelser. Hot i digital miljö och otillåten påverkan är problem som kräver utvecklade åtgärder och arbetssätt.

När oönskade händelser sker har kommunen förmågan att i samverkan med andra aktörer hantera och minimera konsekvenserna för människor, samhällsfunktion och egendom.

Mål 5 - Ronneby kommun arbetar skadeförebyggande och förhindrar otillåten påverkan för en trygg och säker verksamhet genom

- att utveckla arbetsområden och arbetsmetoder i kommunens bevakningstjänster
- teoretiska och praktiska utbildningar för anställda och förtroendevalda inom aktuella områden, samt aktiv uppföljning av händelser för en trygg arbetsmiljö
- systematiskt arbete för att förebygga, kunskapshöja kring och upptäcka våldsbejakande extremism

- att reducera risker och bedöma konsekvenser av skadegörelse samt riktade skadeförebyggande åtgärder som minskar skadeverkningar på kommunens egendom
- att följa och ta tillvara utvecklingen av tekniska lösningar inom säkerhetsområdet

Ansvar: Kommunstyrelsen, Teknik- Fritid- och Kulturnämnden

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

4.7 Utvecklingsområde Tillsammans med näringslivet mot brott och otrygghet

I det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet spelar näringslivet en viktig roll, i såväl kartläggning och analys av brott och otrygghet, som i att vidta åtgärder och följa upp genomförda insatser. Med näringslivet som en part i kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete skapas en mer heltäckande bild av brott och otrygghet i kommunen; näringsidkare har ofta god lokalkännedom, och kan själva utsättas för brott och andra händelser som skapar otrygghet i det lokala näringslivet. Företag kan även användas som brottsverktyg inom organiserad brottslighet, samt vara en arena för arbetslivskriminalitet som till exempel arbetskraftsexploatering.

Genom att stärka ett systematiskt arbete med näringslivet, utifrån dess utsatthet för brott samt kännedom och delaktighet i lokalsamhället, skapas möjligheter att verka proaktivt och reaktivt för ökad trygghet och förebygga brott. Näringslivet är även en viktig aktör i det förebyggande arbetet genom att erbjuda sysselsättning, arbetstillfällen och bidra till en arena för aktiviteter och insatser för att stärka individens sociala förutsättningar.

Det kan exempelvis handla om att erbjuda feriearbeten, kunskapshöjande aktiviteter eller på olika sätt gynna insatser för att främja meningsfull fritid inom organiserad idrott och andra fritidsaktiviteter.

Mål 6 - Ronneby kommun arbetar tillsammans med näringslivet för ett starkt brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete genom

- att strukturerat inkludera olika branscher inom näringslivet i det gemensamma arbetet med att kartlägga och identifiera problembilder, dela information och lägesbilder samt gemensamt identifiera åtgärder
- ökat socialt förebyggande samarbete mellan näringsliv, skolor och fritidsverksamhet i syfte att verka för jämlika uppväxtvillkor och stärka individens sociala förutsättningar genom exempelvis ökad sysselsättning och feriearbeten till unga
- att samverka kring geografiska platser genom platssamverkan och platsaktivering och inkludera näringslivet i dialoger utifrån trygghets-

och brottsförebyggande aspekter vid fysisk planering och om- och nybyggnation

- öka dialog, kunskapsutbyte och utveckling med näringslivet kring situationell och social prevention samt brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbetsmetoder som företagarsamverkan, grannsamverkansforum och trygghetsvandringar
- ökad delaktighet från näringslivet i det gemensamma arbetet mot välfärdsbrott

Ansvar: Alla nämnder och bolag

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

5 Uppföljning

Kommunstyrelsen är ansvarig för programmet och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av arbetet med att uppfylla de uppställda målen inom ordinarie verksamhetsuppföljning. Kommunstyrelsen följer årligen upp programmets måluppfyllelse och styrförmåga och reviderar det vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

6 Relaterade styrdokument

[Hållbarhetsstrategi Ronneby 2022 - 2025.pdf](#)

[Samverkan för ett tryggare Ronneby.pdf](#) - [Åtgärdsplan för en tryggare offentlig miljö i Ronneby kommun version 1.pdf](#)

[Bostadsförsörjningsprogram KF§33 20180222.pdf \(ronneby.se\)](#)

[Landsbygdspolitiskt program.pdf \(ronneby.se\)](#)

[Program för kris- och beredskapsarbete](#)

7 Stödjande dokument

Nedan följer ett urval av stödjande dokument för arbetet utifrån programmet.

Nationellt brottsförebyggande program

Tillsammans mot brott (Skr. 2016/17:126) [Tillsammans mot brott - ett nationellt brottsförebyggande program \(regeringen.se\)](#)

Arbetsprocessen – Samverkan och kunskapsbaserat lägesbildaarbete

[Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete - Brottsförebyggande rådet](#)
[Initiera samverkan - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

[Kartläggning och lägesbild i lokalt brottsförebyggande arbete \(bra.se\)](#) (Brå, 2021)

Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete (Brå, 2018)

<https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2018-04-17-orsaksanalys-i-lokalt-brottsforebyggande-arbete.html>

ANDTS

[en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika--dopnings--och-tobakspolitiken-samt-spel-om-pengar-20222025-skr.-202122213](#) (regeringen.se)

[Regional strategi - drogförebyggande arbete i Blekinge län 2022-20Region strategi - Drogförebyggande arbete Blekinge län](#) (regionblekinge.se)

Barn och unga

Barnrättsbaserade beslutsunderlag [Rutin Barnrättsbaserade beslutsunderlag.pdf](#) (ronneby.se)

[Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten](#) (socialstyrelsen.se)

[Bedöma risk och behov för barn och unga som begår brott eller har annat normbrytande beteende](#) (socialstyrelsen.se)

Risk- och skyddsfaktorer för normbrytande beteende bland unga: Att använda teori och forskning i praktiken (Anna-Karin Andershed & Henrik Andershed Örebro universitet) [Unga lagöverträdare – risk- och skyddsfaktorer, och principer för effektiva insatser](#) (diva-portal.org)
[SSPF Samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid](#) (bra.se)
[Trygg Skola – För en säker och trygg skola](#) (Tryggare Sverige)

Näringslivet

Tillsammans med näringslivet mot brott och otrygghet
[2022 Tillsammans med naringslivet.pdf](#) (bra.se)

Stadsmiljö

[Om BoTryggt2030 – BOTRYGGT2030](#)

[Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder - Boverket](#)

[PM Effektstudie trygghetsskapande åtgärder 190322.pdf](#) (spacescape.se)

[CPTED - Brottsförebyggande rådet](#) (bra.se)

Välfärdsbrott

[Välfärdsbrott och otillåten påverkan](#) (skr.se) Från bidragsfusk till systemhotande brottslighet

[Underrätta om felaktig folkbokföring | Skatteverket](#)